

Fredsuka i Tromsø 20. - 29. september 2024: *GIVE PEACE A CHANCE!*

KICK OFF 20 SEPTEMBER: Det var fylt til trengsel på fredskonserten som åpnet Fredsuka i Tromsø med over 70 til stede! På Amtmanden scene deltok Tromsømusikere og forfattere med musikk, tanker og tekst om fred. Takk til Inga Bårdsen Tøllefsen og Espen Dahl, Mari Andreassen, Koret Ekko, Anne Cecilie Tvedten, Sara-Lou og Fredsdepartementet.

21. SEPTEMBER – FNS INTERNASJONALE FREDSDAG ble markert på Strandtorget i Tromsø med felles fredstand, servering av fredpepperkaker og kaffe, og appeller av Isak Brox Krane fra Natur og ungdom, Smilla Glad Myrbakk Tromsø AUF, Olav Gibbs-Rognseth Tromsø SU, Dagfinn Strønstad fra Nei til atomdrevne militærfartøy i Tromsø, Mathilde Hamre fra Leger mot atomvåpen og Reinaldo Montalvao fra LO i Tromsø.

Så fulgte fire samtaler om fred:

23. SEPTEMBER – SEMINAR OM GEOPOLITIKK, FRED OG AVSPENNING med Kai Eide, Amy Brox Webber, Anja Salo og Linda Solstrand Dahlberg åpnet seminarrekka under Fredsuka. Det ble arrangert i lag med IKFF og med støtte fra Forsvarsdepartementet.

24. SEPTEMBER – KRYSSPOLITISK SAMTALE OM FRED. Her deltok fire Tromsøpolitikere i dialog med publikum på Skarven: Peder Gunnar Moe Joakimsen fra Rødt, Barbara Vögele fra MDG, Pål Julius Skogholt fra SV og Joakim With fra AP. Det var to temaer som pekte seg ut for Tromsø som fredsby: For det første: Krigen i Gaza, Gaza som Tromsøs vennskapsby, og viktigheten av økt politisk press på Israel og USA. For det andre: Faren med opptrappingen av atomvåpen i våre nærområder og viktigheten av en lavspenningspolitikk i nord. Dette er to saker som lokalpolitikkerne vil være med å følge opp.

25. SEPTEMBER - BEREDSKAP FOR FRED? Samtale om sivil motstand, overlevelse under ressursknapphet og fredelig konfliktløsning. Norge og andre land trapper nå opp med store ressurser til våpen, militær opprusting og opplæring av soldater for å forsvare landet og delta i krig med væpnet makt. Hvordan styrker vi vår beredskap for fred og sivil ikke-militær motstand? Hva kan vi lære av sivil motstand fra krigstid og fredstid? Et eksempel på ikkevoldelig kamp og utholdenhet, er lærernes motstand mot NS og nazifiseringen av skolen i okupasjonsårene. Her deltok Nora Grande fra Nansen Fredssenter, Bjarne Rohde, reserveoffiser i Heimevernet og medlem i Troms fylkesting, SV, og Barbara Vögele, medlem av Tromsø kommunestyre, MdG og Ana Luisa Sanchez Laws, Senter for fredsstudier i samtale med deltakere om hvordan vi kan bygge tiillit og gode aktive lokalsamfunn der sivilsamfunnet deltar som den viktigste beredskapen og forsvaret vi har.

26. SEPTEMBER – FNS INTERNASJONALE DAG FOR TOTALFORBUD MOT ATOMVÅPEN.
Internasjonalt seminar om atomvåpen og avkrekingspolitikken i nordområdene.

Med Tytti Erästö - seniorforsker ved SIPRI - det anerkjente Stockholm International Peace Research Institute - og et lokalt Tromsøpanel bestående av Thomas Birkeland, kommunestyremedlem for AP, Mathilde Hamre, medisinerstudent og styremedlem i Leger mot atomvåpen og Håkon Elvenes fra NAM – Nei til atomdrevne militærfartøy i Tromsø.

Spenningen mellom atomvåpenmaktene USA og Russland øker også i nordområdene, og det skjer en opptrapping og modernisering av atomvåpen. Norge og Norden er plassert «i ildlinjen» mellom de russiske atomvåpnene på Kolabasen og amerikanske atomvåpen knyttet til ubåter og bombefly og hangarskip i havet utenfor oss. Nå anlegges det 44 amerikanske militærbaser i Norge, Sverige og Finland som gir USAs militære fly og flåte tilgang til flyplasser, havner, lagre og annen infrastruktur. Også Tromsø er berørt som havn for amerikanske militære atomdrevne ubåter. Vi ser en sterkere vilje til «avskrekking» med atomvåpen fra begge parter, samtidig som større fleksibilitet, mindre taktiske atomvåpen og doktriner om førsteslagsevne gjør avskrekkingen usikker og ustabil. Brattelidoktrinen og andre doktriner i norsk utenrikspolitikk fra hele etterkrigstida om ikke ha atomvåpen og utenlandske militære baser på norsk jord i fredstid, er i ferd med å viskes ut. Våre nærmeste naboland i Norden har ikke slike doktriner.

Det var mange innlegg om hvordan vi kan følge opp lokalt, regionalt og nasjonalt, både når det gjelder de amerikanske ubåtene som kommer til havn i Tromsøområdet, amerikanske baser i Norden, FN-traktaten mot atomvåpen, Tromsø som fredsby, kunnskapssenter og foregangsby, og hvordan vi kan samarbeide bredt politisk for Norden som atomvåpenfri sone.

SENTER FOR FREDSTUDIER VED NORGES ARKTISKE UNIVERSITET I TROMSØ samarbeidet med Fredsuka om flere programposter, og arrangerte også et eget program om fred med en rekke spennende seminarer.

ANDRE ARRANGEMENTER: UNDER FREDSUKA

- Fredsutstilling i Rådhuset med plakater hentet fra utstillingen *Fredspropaganda*
- Filmen *Quo vadis Aida* i samarbeid med Tromsø filmklubb.
- Tur til Fredsvarden på Fløya.
- Fredsgudstjeneste i Tromsø domkirke.

Etter Fredsuka markerte vi FN-DAGEN 24 OKTOBER i samarbeid med Internasjonalt seminar, FN-sambandet og Attac Norge med seminaret **Hva nå FN?** Her deltok Arvinn Gadgil, Direktør UNDP Global Policy Centre for Governance og Diego Marin Dios, Leder, Attac Norge. FN ivaretar en multilateral verden med verktøy for samarbeid mellom alle land for utvikling, klima, folkerett og konfliktløsning. Denne verdensordnen settes under press av krigene i Ukraina, Midtøsten og Afrikas horn, og trues av de store militære blokkene og sterke fiendebilder som bygger seg opp i en mer bipolar verden.

Fredsuka 2024 ble arrangert i samarbeid med organisasjoner og andre aktører som bidro i form av innlegg, appeller, kunstneriske innslag eller økonomisk støtte: Arktisk råd, Besteforeldrenes klimaaksjon - Domkirkens menighet - FN-sambandet – Fredsdepartementet og andre musikere og poeter fra Tromsø - Fredsstiftelsen - Fritt ord – Internasjonal kvinneliga for fred og frihet - Internasjonalt seminar - LO i Tromsø – Nansen Fredssenter - Nei til atomdrevne militærfartøy i Tromsø - Nei til atomvåpen - Norges Fredsråd - Norske leger mot atomvåpen - Rødt Tromsø - Senter for fredsstudier UiT - Tromsø AP - Tromsø filmklubb - Tromsø MDG - Tromsø Natur og ungdom – Tromsø Rød ungdom – Tromsø SU - Tromsø SV. Takk til alle sammen!